

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Říjen 2018

Editorial

V měsíci, kdy slavíme sté výročí vzniku republiky, si dovolím editorial pojmut jako prostor pro dobré zprávy. Česká ekonomika šlape, daří se firmám i lidem. To je k 100. výročí zpráva stejně hřejivá jako letošní babí léto. Zaujal mě přehled 80 nejbohatších Čechů dneška, který publikoval časopis Forbes. Těší mě, že v žebříčku vidím řadu lidí, kteří bohatství získali tvrdou prací kombinovanou s odvahou vsadit na dobrý nápad. Je to pro mě potvrzení faktu, že hodnoty, na kterých byl náš stát založen, neztrácují na aktuálnosti.

Zdá se, že klíčovým rysem pro nadcházející období bude rychlost. Jak se ale s rychlostí změn vyrovnat v pracovním životě? Osobně si myslím, že bez investic do automatizace a čím dál většího zapojování umělé inteligence při zpracovávání dat to nepůjde. Tento trend se zásadně dotkne i profese daňových specialistů, auditorů či právníků, nevyhne se ani státní správě. Nicméně ta naše, zdá se, místo zpřehlednění daňových zákonů a zjednodušování formulářů věnuje energii organizaci kobercových náletů na novomanžele. Pokud bude státní správa pokračovat v tomto stylu, tak bychom se do budoucna mohli začít setkávat s případy, kdy po nás finanční úřad bude chtít účtenky za oslavu např. kulatých narozenin. Nicméně stále může být i hůř, neb alternativně mohou na oslavu dorazit jako nezvaní hosté.

Zakončit bych však chtěl něčím pozitivním. Pokud jste letos neměli příležitost houbařit (což se dá stále dohnat a prozatím bez daňových konsekvencí), můžete se podívat na úrodu novinek v digitálním světě. Podle našeho nedávného průzkumu třeba stránky o vaření vyhledává většina Čechů. Naši kolegové z kanceláře KPMG Legal se rozhodli vyslyšet tuto poptávku, svůj nový blog ale místo receptů zaplní texty [o právu a technologiích](#). Přeji tomuto projektu, aby se vypracoval na šéfkuchaře mezi právními periodiky.

Daniel Szmaragowski
Partner
KPMG Česká republika

Vláda chce zpřísnit kritéria pro poskytování investičních pobídek

Novela navazuje na diskuze o dalším směřování investičních pobídek, jejichž cílem je, aby tento významný nástroj podpory investic odrážel aktuální potřeby a priority České republiky. Podporu proto cílí především na projekty s tzv. vyšší přidanou hodnotou, fakticky ale znamená především zpřísnění podmínek. Je tedy možné očekávat drastické snížení počtu podpořených projektů.

Jan Linhart
jlinhart@kpmg.cz

Jana Doškářová
jdoskarova@kpmg.cz

Významně posílí role vlády při schvalování investičních pobídek. Zatímco dosud vláda rozhodovala pouze o tzv. strategických investičních akcích, nově by měla schvalovat všechny projekty. To umožní zacílit podporu v rámci aktuálních priorit vlády a potřeb státu. Na druhou stranu však změna povede k odlivu řady kvalitních projektů firem, které budou o investici rozhodovat pod časovým tlakem. Za stávající podoby zákona bylo totiž možné nastínit investorům výši investiční pobídky a podmínky pro její získání poměrně jasně předem. Investor se tedy o umístění investice rozhodoval na základě relativně spolehlivých informací. Samotné schválení pak bylo při splnění podmínek a doložení všech požadovaných informací víceméně administrativní záležitostí. Po novele investor získá rozumnou míru jistoty o přiznání pobídky až po schválení vládou, přičemž kritéria pro posuzování projektů nebudou předem známa. Kromě kvalifikačních podmínek se bude totiž mimo jiné posuzovat, jak investice přispěje ke zvyšování konkurenceschopnosti České republiky a jaký bude její přínos pro region a stát. Subjektivní hodnocení neměřitelných kritérií a především časová prodleva, která může být až několik měsíců oproti současnému stavu, tak bude v investorech vyvolávat nejistotu, která může vést k umístění jejich investic v jiné zemi.

Mezi nejzásadnější změny navrhované novely patří následující oblasti:

- Investiční pobídku bude možné poskytnout pouze na investiční akce, které přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti a hospodářskému rozvoji České republiky. Zákon přímo stanoví povinnost žadatele vyčíslit a zdůvodnit předpokládaný přínos investiční akce pro region a stát.
- Některá kritéria pro získání investiční pobídky budou stanovena nikoliv zákonem, nýbrž nařízením vlády. To umožní pružně reagovat na aktuální vývoj ekonomiky.
- Ze zákona bude vypuštěna povinnost vytvořit alespoň 20 nových pracovních míst, která u projektů ve zpracovatelském průmyslu fakticky neumožňovala podpoření investic do automatizace stávající výroby.

Charakteristickým rysem této novely je přesun řady ustanovení, která byla dříve součástí zákona, do samostatného nařízení vlády. Nově by nařízení vlády mělo upravovat následující:

- Typy investičních akcí, na které lze poskytnout investiční pobídku;
- Definici investiční akce s vyšší přidanou hodnotou. Dle aktuálního návrhu nařízení to jsou:
 - Investiční akce v technologickém centru anebo centru strategických služeb;
 - Investiční akce ve výrobě, pokud stanovená mzda 80 % zaměstnanců dosahuje alespoň průměrné

3 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

měsíční výše hrubé mzdy v kraji realizace investiční akce. Současně musí příjemce investiční pobídky spolupracovat s výzkumnou organizací nebo vysokou školou a podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním musí činit nejméně 10 % anebo podíl výzkumných a vývojových pracovníků musí dosahovat minimálně 2 % z celkového počtu zaměstnanců;

- Minimální částky pro pořízení hmotného a nehmotného majetku či minimální počty nově vytvořených pracovních míst (přičemž pro investiční akce ve výrobě by se minimální počet nově vytvořených pracovních míst neměl aplikovat);
- Vzory tiskopisů pro uplatnění záměru získat investiční pobídku.

Přísné nastavení kritérií může u mnoha investorů vyvolat obavy, zda budou schopni podmínky splnit. Investoři totiž nebudou pouze hodnotit předpoklad splnění podmínek podle svých aktuálních plánů, ale také rizika změny okolního prostředí. Jakkoliv tedy investor může předpokládat, že jeho projekt splní například podmínku vyšší přidané hodnoty v podobě určité úrovně mezd, nebude připraven riskovat, že tato podmínka bude splněna o tři roky později, například v důsledku nepředvídatelné změny výše mezd v regionu. I toto poměrně nešťastné nastavení podmínek tak povede k odlivu řady kvalitních projektů do zahraničí.

Nové podmínky by se měly vztahovat na projekty, u kterých bude žádost o investiční pobídku podána po účinnosti novely. Doporučujeme investorům zvážit rizika plynoucí z novely a případně o investiční pobídku požádat před její účinností.

4 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

Program TRIO přijímá žádosti ve čtvrté veřejné soutěži

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) vyhlásilo v rámci dotačního programu TRIO již čtvrtou veřejnou soutěž. Program TRIO je zaměřen na podporu provozních nákladů vynaložených při řešení projektů průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje. Aktuální veřejná soutěž přináší několik novinek.

Karin Stříbrská
kpmg@kpmg.cz

Marie Svobodová
mariesvobodova@kpmg.cz

Program TRIO podporuje projekty se zaměřením na rozvoj potenciálu České republiky v oblasti klíčových technologií, jako jsou fotonika, mikroelektronika, pokročilé materiály (také v oblasti stavebnictví), pokročilé výrobní technologie a další. Každý projekt musí na konci prokázat definovaný výsledek, např. v podobě patentu, ověřené technologie, poloprovozu, softwaru aj. Software musí být určen pro komerční využití, žadatel ho tedy nesmí vytvořit pouze pro vlastní potřebu.

MPO hodlá podpořit přibližně 120 projektů, přičemž výše podpory na jeden projekt bude činit maximálně 20 milionů Kč. Dotaci je možné získat i na projekty s místem realizace v Praze.

Z časového hlediska platí pro projekty následující omezení:

- zahájení řešení v období od 1. 1. 2019 do 31. 8. 2019,
- ukončení řešení nejpozději do 31. 12. 2022,
- doba trvání řešení projektu maximálně 48 měsíců.

Čtvrtá soutěž přináší oproti té předchozí několik změn. První novinkou je možnost podat maximálně dva projektové záměry na jedno IČO (dříve možnost tří projektů). Další změnou je nižší míra intenzity podpory, která může dosáhnout nanejvýš 70 % celkových uznatelných nákladů, a to v součtu za všechny uchazeče. Intenzita podpory pro jednotlivé uchazeče se odvíjí od velikosti podniku. Nutnou podmínkou je účinná spolupráce s alespoň jednou výzkumnou organizací, přičemž uchazeč tak může zvýšit intenzitu podpory projektu. Žadatel a výzkumná organizace nesmí být spojenými osobami. Ke změně došlo také v rámci bodových kritérií, kdy je kladen větší důraz na technické a užitné parametry očekávaného výsledku projektu a jeho srovnatelnost v rámci České republiky i zahraničí.

Žádosti mohou uchazeči posílat již od začátku září, jejich příjem bude uzavřen 31. října 2018. Poté bude do 12. dubna 2019 probíhat hodnocení žádostí.

5 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

Novela DPH 2019: změny oproti původnímu návrhu

Novela DPH 2019, s níž jsme vás seznamovali v minulých vydáních Aktualit, doznala prvních změn. K posunu došlo například v přístupu Generálního finančního ředitelství (GŘ) k problematice úpravy daně v případě dlužníka v reorganizaci.

Veronika Výborná
vvyborna@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Změna definice dotací k ceně až od roku 2021

Nové pojetí dotací, které vstupují do základu daně a je z nich tedy odváděna DPH na výstupu, jsme zmiňovali již v květnovém vydání našich Aktualit. Po připomínkové řízení došlo k posunutí účinnosti ustanovení, které dotace upravuje. Dle současného znění návrhu novely by pozměněné vymezení dotací mělo být účinné až od 1. ledna 2021. Do roku 2021 by tedy zůstala v platnosti současná definice dotace k ceně. Od roku 2021 má pak být dotací k ceně, která vstupuje do základu daně, částka z veřejných zdrojů, která je poskytnuta v přímé souvislosti s plněním a má přímý vliv na cenu plnění.

V důvodové zprávě vysvětluje ministerstvo financí posunutí účinnosti poskytnutím dostatečné doby na přípravu plátcům, kteří svou ekonomickou činnost plně nebo částečně realizují z příjmů z veřejného rozpočtu. V předstihu by měla být zpracována i nová metodika GŘ, díky níž budou plátcí moci snáze reagovat na tuto změnu. Zároveň se pro plátce, kteří postupují nebo budou postupovat v této oblasti ještě před lednem 2021 eurokonformním způsobem (a tedy posuzují přímou vazbu dotace na cenu již nyní), deklaruje, že takový postup je v souladu s principy daně z přidané hodnoty.

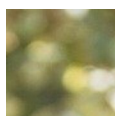
Reorganizace a informace GŘ

Změn doznal rovněž přístup GŘ k možné úpravě původně odvedené DPH v případě nezaplacených pohledávek za dlužníkem, jehož úpadek je řešen formou reorganizace. V této souvislosti vydalo GŘ v srpnu 2018 Informaci, v níž specifikuje podmínky, za kterých je možné úpravu daně provést. Podstatné je, že musí dojít ke snížení pohledávky. Tato skutečnost dále musí být zřejmá z reorganizačního plánu. Jde tedy o restrukturalizaci pohledávek věřitelů spočívající v prominutí části dluhů dlužníka včetně jejich příslušenství. Důležité je, že opravu základu daně je možné provést nejdříve za zdaňovací období, v němž nabylo účinnosti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu.

Naopak v případě „pouhé“ odkladu splatnosti pohledávek není logicky úprava původně odvedené daně možná, protože takovým postupem není snížen základ daně u pohledávky věřitele. Obdobně nelze úpravu daně provést v případě existence spoludlužníka nebo ručitele, a to do výše jejich ručitelského/spoludlužnického závazku.

NSZ aktualizuje metodiku k vyvinění právnických osob

Státním zástupcům doposud chyběl nástroj k posouzení, zda vnitřní opatření a úsilí společnosti bránit trestné činnosti stačí na to, aby se vyhnula trestní odpovědnosti za pochybení svých zaměstnanců. Tento nástroj jim nyní dává do ruky aktualizovaná metodika Nejvyššího státního zastupitelství (NSZ).

Štěpánka Černá
scerna@kpmg.cz
222 123 568

Tomáš Procházka
tprochazka@kpmg.cz

Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob (TOPO) rozšířila počet trestných činů, za něž mohou být právnícké osoby odpovědné, a nově zavedla možnost tzv. vyvinění. Právnícká osoba se může vyhnout trestní odpovědnosti, pokud prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které po ní lze spravedlivě požadovat, k minimalizaci rizik trestné činnosti svých zaměstnanců, jednatelů a dalších osob. Součástí tohoto úsilí může být například zavedení a prosazování vnitřního systému opatření, jejichž cílem je prevence trestné činnosti (tzv. compliance programu). Novela samotná ale neříká, jak mají společnosti tento požadavek na aktivní prevenci trestné činnosti plnit, ani neuvádí standardy pro compliance programy. Pro řadu právníckých osob tak dosud zůstávala problematika vyvinění nejasná, k čemuž přispívá i dosud málo rozvinutá judikatura. Aktualizovaná metodika NSZ k aplikaci § 8 odst. 5 TOPO ze 14. srpna 2018 by tuto situaci měla změnit.

Jaké požadavky klade metodika na compliance programy? Musí být šité konkrétní společnosti na míru, tj. odpovídat povaze a oboru její činnosti, nabízeným produktům a službám, její struktuře a velikosti. Pro možnost vyvinění je důležité, aby zavedená opatření bránila právě tomu druhu trestné činnosti, z níž jsou zaměstnanci či jiní zástupci společnosti podezřelí. Má-li se společnost např. vyvinít z korupčního jednání zaměstnance, musí v ní existovat účinná protikorupční opatření (etický kodex, školení, politika nulové tolerance korupce atd.). Taková opatření nesmí být zavedena až poté, co došlo k trestnému činu. Navíc se bude přihlížet i k tomu, zda úsilí společnosti bránit trestné činnosti trvá i po jeho spáchání.

Compliance programy by měly vycházet z analýzy potenciálních rizik. Konkrétní opatření by měla zahrnovat prevenci trestné činnosti (etický kodex, školení, vzdělávání), její detekci (etická linka, interní šetření a audity, moderní nástroje datové analýzy) a reakci na ni (stanovení důsledků protiprávního jednání, vymáhání škody, jiné právní kroky). Nebude přitom stačit, aby opatření byla pouhou formální součástí vnitropodnikových směrnic, ale jejich dodržování bude třeba aktivně prosazovat a kontrolovat, samotná pravidla pak v případě potřeby aktualizovat. Opatření zkrátka nesmí zůstat jen „na papíře“, aktivní přístup je zcela nezbytný.

Celkový počet stíhaných a obžalovaných právnických osob od roku 2012, kdy TOPO vstoupil v účinnost, stále roste. Za poslední dva roky čelilo trestnímu stíhání 595 právnických osob, 336 jich bylo odsouzeno. Soudy udělovaly především peněžité tresty, a i když dosud rekordní pokuta činila pět milionů Kč, současný průměr dosahuje pouhých 150 tisíc Kč. Vážnější hrozbou je zákaz činnosti či zrušení společnosti rozhodnutím soudu (dosud k němu došlo v 52 případech). Mnohem závažnější postihy hrozí společnostem, na které se vztahují zákony s mezinárodní působností (americký FCPA či britský UK Bribery Act), kde se zatím nejvyšší pokuta vyšplhala v přepočtu na

7 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

12 miliard Kč. Motivací pro zavedení a kontrolu dodržování robustního compliance programu ale nemusí být jen možnost vyvinění a vyhnutí se postihu. Je prokázáno, že tyto programy působí především preventivně a omezují vznik finanční škody a poškození dobrého jména společnosti.

8 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Další krok k „digitální“ reformě autorského práva

Média byla v minulých dnech plná zpráv o tom, že Evropský parlament (EP) schválil směrnici o autorském právu na internetu. Objevovaly se dokonce články o ohrožení svobody na internetu či přímo o konci současné podoby internetu. Co se skutečně stalo?

Ondřej Vykoukal
kpmg@kpmg.cz

Předně je třeba uvést, že hlasování v EP nebylo hlasováním konečným. Jednalo se „pouze“ o schválení vyjednávací pozice EP do takzvaného trialogu, tedy do vyjednávání mezi Evropskou komisí, EP a členskými státy o finálním znění směrnice. Je však pravděpodobné, že finální znění se od nynějšího již nebude příliš lišit. Co tedy EP schválil?

Vedle ustanovení upravujících vytěžování textů a dat pro účely vědeckého výzkumu nebo zachování kulturního dědictví poutaly největší pozornost ustanovení čl. 11 a 13. V souvislosti s těmito články se objevovala i taková označení jako daň z odkazu (link tax) nebo zabiják memů (meme killer).

Článek 11 směrnice zavádí zcela nové právo vydavatelů periodických publikací získat spravedlivou a přiměřenou odměnu za digitální užití svých tiskových publikací ze strany poskytovatelů služeb typu informační společnosti, tj. typicky Google či Seznam.cz. Podle tohoto článku by Google neměl uveřejnit ve výsledcích vyhledávání titulek a perex vyhledávaného článku, aniž by k tomu měl patřičnou licenci od vydavatele. Přes chválný záměr však nelze v návrhu nevidět rizika. Tím nejzásadnějším může být zkušenost z Německa a Španělska, kde uvedené právo v minulosti zavedli. V Německu tato právní úprava vedla k až 40% poklesu návštěvnosti stránek, které se přestaly objevovat ve vyhledávání, protože Google odmítal hradit jakékoli licenční odměny a raději články přestal ve výsledcích zobrazovat. Výsledkem bylo, že skupina více než 200 vydavatelů VG Media, která zahrnuje i takové giganty, jako jsou Axel Springer nebo Handelsblatt Media Group, poskytla Googlu licence zdarma. Je tak otázkou, zda stejný výsledek nebude mít i tato celoevropská úprava.

Druhý z kontroverzních článků upravuje online sdílení děl chráněných autorským právem, typicky na YouTube či Facebooku. Doposud podle tzv. eCommerce směrnice platí, že za sdílený obsah jsou primárně odpovědní uživatelé, kteří obsah sdílejí. Provozovatel stránky má povinnost obsah odstranit až ve chvíli, kdy se dozví o jeho protiprávnosti. V praxi tak musí nositel práv (např. producent v případě filmu) sám monitorovat sdílené soubory a upozornit provozovatele, že jsou na jeho stránkách umístěny nelegální soubory. Navrhovaná směrnice tento systém zcela odstraňuje a výslovně uvádí, že tím, kdo dává díla k dispozici veřejnosti, tedy užívá díla ve smyslu autorského zákona, jsou poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online. Směrnice pak opět výslovně uvádí, že z tohoto důvodu musí poskytovatelé uzavřít spravedlivé a přiměřené licenční dohody s držiteli práv. Pokud by takové licenční smlouvy uzavřít nechtěli, nesmí díla chráněná autorským právem sdílet.

Ani čl. 13 není bez rizik. Již samotná definice „poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online“ vzbuzuje nejasnosti. Především není zřejmé, jak se bude nakládat s eCommerce směrnicí, jejíž ustanovení jsou s novou směrnicí v rozporu. Otázkou pak také je, jak budou provozovatelé svým uživatelům bránit ve sdílení chráněného obsahu. Pouze velcí provozovatelé typu YouTube mají prostředky k vyvinutí filtračního systému – YouTube jej nazývá

Content ID a ani ten není bez chyb. Na začátku letošního roku systém Content ID označil jako autorskoprávně závadných 10 hodin šumu nahraných na YouTube. Důvodem bylo, že závadný šum je totožný s již dříve nahraným šumem. Ať už bude finální znění směrnice jakékoli, je zřejmé, že se její dopady projeví v životě každého běžného uživatele internetu.

Směrnici a jejímu dalšímu vývoji v rámci legislativního procesu se i nadále budeme věnovat. Vývoj můžete sledovat rovněž na novém [blogu](#) advokátní kanceláře KPMG Legal. Vedle autorského práva se zde budeme zabývat i otázkami duševního vlastnictví, ochrany soukromí a osobních údajů a také informačními technologiemi.

10 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

Plošný režim přenesené daňové povinnosti

Rada ministrů financí a hospodářství zemí EU (ECOFIN) na svém říjnovém jednání schválila návrh, který umožní členským státům EU plošně zavést režim přenesené daňové povinnosti, a to dočasně do roku 2022.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz

Návrh na zavedení plošného režimu přenesené daňové povinnosti (tedy režimu, kdy DPH přiznává příjemce plnění) byl přijat v prosinci 2016 na podnět členských států, které jsou daňovými podvody nejvíce zasaženy. Přestože se jedná o výrazné odchýlení od základních principů, kdy DPH na obecné úrovni přiznává a odvádí osoba, která zdanitelné plnění uskutečňuje, mělo by toto dočasné řešení pomoci členským státům, které se potýkají s podvody na DPH, s efektivním výběrem daně.

Podmínky pro zavedení režimu budou nově obsaženy v článku 199c směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Členské státy budou muset prokázat, že výpadek ve výběru DPH je alespoň z 25 % tvořen právě daňovými podvody, dále proč se doposud aplikovaná opatření jeví jako nedostatečná či neefektivní a také, že očekávaný efekt v porovnání s dodatečným administrativním zatížením pro všechny zúčastněné bude pozitivní. V neposlední řadě pak bude třeba předložit návrh vhodného kontrolního mechanismu, který zajistí efektivní fungování požadovaného režimu tak, aby jej nebylo možné obejít.

Pakliže tedy konkrétní členský stát splní všechny předepsané podmínky, bude moci požádat ECOFIN o schválení zavedení daného opatření. Pokud bude žádosti vyhověno, bude členský stát oprávněn zavést režim přenesené daňové povinnosti u všech zdanitelných vnitrostátních transakcí, jejichž hodnota přesáhne v přepočtu 17 500 eur.

V současné chvíli je odsouhlaseno, že výše uvedený režim bude po schválení využitelný maximálně do 30. června 2022, kdy by již celá EU měla směřovat ke konečnému systému DPH.

Řešení přeshraničních daňových sporů získá jasnější pravidla

Na podzim 2017 byla přijata očekávaná evropská směrnice o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii. Předpis má za cíl unifikovat mezinárodní spolupráci při řešení daňových sporů, které vznikají nejčastěji v důsledku výkladových nejasností či odlišného přístupu jednotlivých států k aplikaci znění mezinárodních smluv nebo ke stanovení převodních cen. Nevyřešený spor s sebou obvykle nese pro poplatníka nežádoucí efekt dvojího zdanění.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Milan Hladík
kpmg@kpmg.cz

Úprava řešení přeshraničních daňových sporů je v současné době značně roztržštěná. Vychází jednak z pravidel obsažených ve smlouvách o zamezení dvojímu zdanění, které obvykle upravují řešení sporů dohodou, tzv. proceduru MAP – mutual agreement procedure, a dále z Arbitrážní konvence, která obsahuje vedle řešení sporů dohodou rovněž daňovou arbitráž.

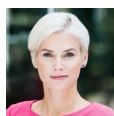
Pokud opatření jednoho nebo více států vede nebo povede k dvojímu zdanění, má daňový poplatník za stávající situace možnost obrátit se vedle standardních vnitrostátních opravných prostředků na příslušný orgán svého státu. Ten se následně pokusí sporný stav odstranit, a to buď samostatně, nebo ve spolupráci s orgány ostatních dotčených zemí. Na této proceduře směrnice nic zásadního nezmění, zaběhlý postup by měl však být kodifikován do nového procesního předpisu. Členské státy jsou směrnici povinny transponovat do národních právních řádů do poloviny příštího roku.

V srpnu tohoto roku ministerstvo financí rozeslalo do meziřesortního připomínkového řízení návrh nového zákona o mezinárodní spolupráci při řešení daňových sporů. Jeho účinnost se předpokládá k 30. červnu 2019. Návrh zákona zavádí zejména jasné stanovení lhůt pro řešení daného sporu a institut uznávané nezávislé osoby. Nezávislá osoba se bude podílet na řešení sporů v situaci, kdy nedojde mezi příslušnými orgány členských států k dohodě. Jejich seznam v tuzemsku povede ministerstvo financí.

Nový zákon by měl komplexně upravovat postup při smírném řešení veškerých přeshraničních daňových sporů, tedy i ve vztahu ke státům mimo Evropskou unii. Ke státům Evropské unie se ovšem i nadále uplatní některé další instituty, jako je např. přístup k daňové arbitráži. Kromě konkrétní úpravy procesního postupu by měl nový zákon vyjasnit i vztah k dalším řízením, včetně správního soudnictví. Kodifikace v této oblasti bude z hlediska právní jistoty pro poplatníky jistě vítanou změnou.

Opět souběh funkcí

Problematika souběhu funkcí je evergreenem práva obchodních společností. Zajímavý je i aktuální názorový ping-pong probíhající mezi Nejvyšším a Ústavním soudem. Dočkáme se konečně jasného řešení?

Iva Baranová
kpmg@kpmg.cz

Linda Kolaříková
lkolarikova@kpmg.cz
222 123 889

Nedovolený souběh funkcí je strašákem ve skříních mnoha generálních ředitelů. Podle dosavadní judikatury Nejvyššího soudu byl pracovní poměr člena statutárního orgánu neplatný, ledaže by jeho obsahem byla činnost s obchodním vedením zcela nesouvisející. V letošním dubnu však velký senát Nejvyššího soudu otočil kormidlo, když v návaznosti na nález Ústavního soudu připustil, že smlouva o výkonu činností spadajících do působnosti statutárního orgánu může být (v jistých mezích a za splnění určitých podmínek) podřízena zákoníku práce.

Ústavní soud (nálesem III. ÚS 669/17) nyní opětovně rozhodoval ve sporu ohledně platnosti pracovní smlouvy uzavřené mezi společností a členem jejího statutárního orgánu, který byl zároveň jejím generálním ředitelem. Ústavní soud vytýká Nejvyššímu soudu především to, že dostatečně nezdůvodnil, proč není možné pro danou smlouvu zvolit režim zákoníku práce. Ústavní stížností napadené rozhodnutí Nejvyššího soudu ovšem předcházelo zmíněnému rozsudku velkého senátu.

Nález Ústavního soudu se dále stručně vymezuje proti překvapivému názoru Nejvyššího soudu, že není možné, aby manažerskou smlouvu podepsala za obě strany totožná osoba, tedy statutár jako zaměstnanec i zástupce společnosti. Ústavní soud přitom logicky podotýká, že tento přístup by znemožnil i uzavírání pracovních smluv v tzv. nepravém souběhu, tedy tam, kde náplň práce nezahrnuje obchodní vedení příslušející statutárnímu orgánu. Takové pracovní poměry však Nejvyšší soud dlouhodobě připouštěl.

Lze očekávat, že Nejvyšší soud v těchto intencích své původní rozhodnutí přehodnotí. Podřízení smlouvy o výkonu funkce zákoníku práce tak snad bude jednoznačně přípustné. Na druhou stranu je třeba upozornit na již naznačená úskalí takového řešení. Je nutné respektovat kogentní ustanovení zákona o obchodních korporacích upravující vztah člena statutárního orgánu a korporace. To se týká například limitace odpovědnosti či nezbytného schválení odměny na straně korporace. Zmíněná rozhodnutí proto dle našeho názoru představují spíše zmírnění rizik historických pracovních poměrů členů statutárních orgánů, než praktický návod, jak situaci řešit do budoucna. Máme za to, že existují elegantnější řešení postavení manažerů, než je úplné podřizování jejich smluv zákoníku práce.

13 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

NSS – Průkaznost přiměřenosti skupinových služeb

V neprospěch poplatníka rozhodl v listopadu 2017 Krajský soud v Českých Budějovicích ve věci poskytování služeb v rámci skupiny. Souhlasil tak se závěry správce daně o neprůkaznosti předložených důkazních prostředků jako podkladů pro stanovení ceny služeb. Poplatník se odvolal k Nejvyššímu správnímu soudu (NSS). Ten v nedávné době kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz

Milan Kůta
kpmg@kpmg.cz

NSS poukázal mimo jiné na to, že čím obtížnější je ověřit vynaložené náklady poplatníka na přijímané služby, tím větší důraz je kladen na to, aby tuto skutečnost daňový subjekt sám věrohodně prokázal. V daném případě se to daňovému subjektu nezdařilo: ke konkrétní výši nákladů (ceny) za jednotlivé přijaté služby poskytl pouze obecné popisy služeb. Nebyl schopen přiřadit ke službám odpracovaný čas, ani vyčíslit, jakou měrou se konkrétní služba podílí na celkové fakturované částce.

NSS souhlasil se závěry správce daně: neprůkaznost u předložených dokumentů vyplývá ze skutečnosti, že nebylo zřejmé, kým a kdy byly vypracovány. U vlastních kalkulací shodně se správcem daně zpochybnil soud mimo jiné meziroční nárůst odměn zaměstnanců poskytovatele služeb, kterému neodpovídal vývoj počtu pracovníků a čas, který měli plněním strávit. Z hlediska převodních cen NSS potvrdil nevhodnost použití jednoduchého alokačního klíče (50 % z nákladů) pro určitý typ nákladů. Tento klíč podle správce daně neodpovídal relativní výkonnosti daňového subjektu oproti ostatním společnostem divize.

Vzhledem k tomu, že daňový subjekt neunesl své důkazní břemeno a správce daně naopak prokázal, že existují vážné a důvodné pochyby o věrohodnosti a úplnosti předložených důkazů, NSS aproboval rozhodnutí správce daně doměřit daň na základě pomůcek. Na základě tohoto postupu stanovil správce daně za použití databáze Amadeus obvyklé procento vnitroskupinových služeb oproti obratu, což vedlo k vyloučení podstatné části daňově uznatelných nákladů. Z hlediska převodních cen stojí za zmínku, že soud fakticky schválil použití obratu jako relevantního kritéria. Zajímavostí je, že NSS neshledal nic neobvyklého na tom, že ve výsledném srovnávacím vzorku byly obsaženy pouhé dvě (!) společnosti.

Ve světle uvedené judikatury je nutné upozornit na to, že dokumentace by měla odrážet podstatu přijímaných služeb a prokazovat způsob stanovení převodní ceny na základě vzájemně provázaných úvah a údajů. Důležitá je rovněž kontinuální logika nastavení těchto vztahů. U sporů se správcem daně nelze podceňovat jím připravené srovnávací analýzy z databáze Amadeus, a tudíž je třeba se v průběhu procesu důkladně zaměřit na nedostatky těchto analýz.

14 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

Kontrola převodních cen i v rámci daní z příjmu fyzických osob

Prioritou v kontrolní činnosti jsou pro správce daně stále převodní ceny mezi spojenými osobami. Veřejnost si zpravidla myslí, že tato problematika se dotýká pouze právnických osob a přeshraničních vztahů. Nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) jasně ukázal, že pravidlo obvyklosti ceny za obdobných tržních vztahů dopadá i na fyzické osoby, a to i ve vztazích v rámci jednoho státu.

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz

Stanislava Volková
kpmg@kpmg.cz

Většina těchto případů se týká nájemného. Například finanční úřad pro kraj Vysočina v rámci kontroly daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011 ověřoval výši nájemného, které účtoval společník společnosti, ve které vlastnil 50% podíl. Správce daně stanovil referenční výši pronájmu nemovitosti na základě pronájmů jiných nemovitostí, které považoval za srovnatelné, a na základě posudku znalce. Daňový subjekt měl možnost vyvrátit toto tvrzení svými důkazními prostředky, jmenovitě neúspěšnými nabídkami třetím stranám, žádné však nepředložil.

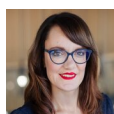
Správce daně tedy doměřil u daňového poplatníka (společníka účtujícího nájemné) daň. Logicky mělo následovat zvýšení nákladů, potažmo snížení daňové povinnosti, na straně druhého subjektu. Vzhledem k délce trvání celého procesu a promlčecím lhůtám vztahujícím se k možnosti podat dodatečné daňové přiznání nemohla tento postup s vysokou pravděpodobností druhá strana použít. Taková situace bývá v Česku bohužel častá.

I když kontroly daně z příjmu fyzických a právnických osob nejsou primárně zaměřeny na převodní ceny, správce daně toto téma může v průběhu kontroly otevřít. Upozorňujeme proto na to, že je nezbytné evidovat dokumentaci prokazující, že stanovené převodní ceny jsou tržně obvyklé. Správce daně často neváhá a nechává si zpracovat znalecký posudek, případně specializovanou studii, a to i v situacích, kdy nelze očekávat příliš významný doměrek daně.

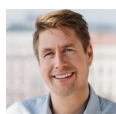
Komentovaný rozsudek také potvrzuje, že se správci daně zaměřují i na vnitrostátní transakce. Doporučujeme proto aktivně reagovat v rámci daňového řízení, zejména proto, aby byla dodržena „neutralita doměrku“. Tedy, aby druhá strana transakce měla šanci odpovídajícím způsobem svoji daňovou povinnost snížit.

NSS: Dodatečné daňové přiznání má přednost před zahájením daňové kontroly

Pokud finanční úřad důvodně předpokládá, že bude doměřena daň, musí dát daňovému subjektu možnost si svou chybu opravit prostřednictvím výzvy k podání dodatečného daňového přiznání. Typicky jde o případy, kdy lze závěry jedné daňové kontroly vztáhnout na více období. Nejvyšší správní soud nám tak dal za pravdu, že správce daně nemůže rovnou zahájit daňovou kontrolu, která s sebou vedle 20% penále nese i větší časovou a administrativní náročnost.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz

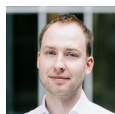
Soud se v nedávném rozsudku (7 Afs 229/2018) zabýval případem, kdy správce daně na základě výsledků daňové kontroly vybraných měsíců let 2011 až 2014 zahájil úzce zaměřenou daňovou kontrolu na další, dosud nekontrolovaná období. V první daňové kontrole se finanční úřad neztotožnil s kvalifikací vybraných dodávek zboží z pohledu DPH. Konkrétně panoval spor o to, zda se jednalo o zboží v běžném režimu DPH nebo o zboží podléhající režimu přenesení daňové povinnosti. Daňový subjekt obchodoval obdobně i v dalších obdobích. Správce daně si nejprve prostřednictvím místního šetření ověřil, o která období se jednalo. Následně na tato období zahájil daňovou kontrolu úzce zaměřenou pouze na sporné dodávky.

Soudy obou instancí postup správce daně odmítly. Připomněly, že je potřeba ctít hierarchii postupů dle daňového řádu, ve které má dobrovolná oprava prostřednictvím dodatečného přiznání jednoznačně přednost před daňovou kontrolou. Pokud se správce daně jinak než na základě daňové kontroly daného období dozví, že by měla být doměřena daň, musí vyzvat poplatníka k podání dodatečného daňového přiznání. Pokud rovnou zahájí daňovou kontrolu, je tato kontrola nezákonná. A nezákonná kontrola jako by nebyla. Nemůže mít tedy ani účinky nového běhu lhůty pro stanovení daně. Soudy rovněž odmítly argumentaci finančního úřadu, který konstruoval možnost zhojit nezákonnost zahájení daňové kontroly tím, že by na jejím konci nestanovil penále. Pro takovou nápravu však daňový řád nedává prostor.

Rozhodnutí soudů obou instancí vítáme hned z několika důvodů. Po dlouhých měsících ukázala, že naše námitky byly oprávněné. Na jejich základě se podařilo zastavit nezákonnou daňovou kontrolu. Zároveň vidíme náznaky, že závěry soudů nezůstávají bez odezvy. V praxi jsme se již setkali s prvními výzvami k podání dodatečného daňového přiznání.

Nevyhovění žádosti subjektu osobních údajů: jedná se o správní rozhodnutí

Nejvyšší správní soud (NSS) posuzoval přípustnost žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu v případě, kdy subjekt údajů není spokojen s vyřízením uplatněného práva podle právních předpisů na ochranu osobních údajů. Zásahu do práv se měla dopustit Policie ČR, když sdělením zamítla žádost o výmaz osobních údajů v Evidenci nežádoucích osob (ENO) a v Schengenském informačním systému druhé generace (SIS II).

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Martina Okáčová
kpmg@kpmg.cz

V posuzovaném případě byl stěžovatel po příletu na pařížské mezinárodní letiště zadržen a byl mu odepřen vstup na území Francouzské republiky, a to z důvodu, že je ze strany Policie ČR veden v ENO a SIS II. Stěžovatel se obrátil na Policii ČR s žádostí o sdělení, jaké osobní údaje o něm Policie ČR zpracovává a jak dlouho je bude uchovávat, pokud není možný jejich okamžitý výmaz. Policie ČR reagovala sdělením, ve kterém předestřela, jaké osobní údaje o stěžovateli zpracovává a po jaké době dojde k jejich výmazu, přičemž žádosti o výmaz těchto údajů nevyhověla. Stěžovatel se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu domáhal u Městského soudu v Praze výmazu svých osobních údajů, resp. jejich vyřazení z evidence ENO a SIS II. Městský soud v Praze shledal zařazení stěžovatele do ENO v souladu s právními předpisy a žalobu zamítl jako nedůvodnou. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel kasační stížnost k NSS.

Zásadním pro rozhodnutí v této věci bylo, jakou povahu má sdělení Policie ČR o nevyhovění žádosti o výmaz osobních údajů. Na základě předchozí judikatury NSS dovodil, že sdělení sice není vydáváno v rámci správního řízení, ale je výsledkem určitého formalizovaného procesu (podle ustanovení § 83 zákona o Policii ČR). Okolnost, že sdělení Policie ČR není výsledkem správního řízení dle správního řádu či jiného procesního předpisu, neznamená, že jej není možné posoudit jako rozhodnutí. Opíral se zejména o předchozí usnesení rozšířeného senátu NSS, který shrnul znaky, podle kterých lze určitý akt považovat za akt formalizovaného řízení (konkrétní adresát, písemná forma a doručení, stanovené náležitosti – především odůvodnění a poučení, a struktura posuzovaného sdělení, kterou lze připodobnit výroku rozhodnutí).

NSS konstatoval, že sdělení Policie ČR není pouhým deklaratorním přípisem, nýbrž jde o akt, který je způsobilý zasáhnout do práv stěžovatele. Sdělení, že nebylo vyhověno žádosti o výmaz osobních údajů ze strany Policie ČR, je podle NSS ve svých důsledcích prakticky zamítavým správním rozhodnutím.

Stěžovatel se svých práv domáhal žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Taková žaloba je přípustná až v případě, nelze-li se domáhat ochrany jinak – v tomto případě se měl stěžovatel nejprve domáhat svých práv žalobou proti rozhodnutí správního orgánu.

Pro úplnost je nutno zmínit, že stávající úprava pro vydávání sdělení Policie ČR má být přesunuta do nového zákona o zpracování osobních údajů, který v současnosti prochází legislativním procesem. Nelze předjímat, s jakým obsahem bude uvedený zákon nakonec přijat, nicméně aktuální znění vládního návrhu zákona v daném směru koncepčně žádné zásadní změny nepřináší.

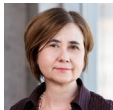
17 | Daňové a právní aktuality – říjen 2018

18 | Daňové a právní aktuality - říjen 2018

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Stručné aktuality, říjen 2018

Daňové a právní novinky posledního měsíce několika větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

- Začátkem října projedná Poslanecká sněmovna ve druhém čtení poslanecký návrh novely zákoníku práce. Obsahem návrhu je zrušení tzv. karenční doby. Karenční doba je doba prvních tří dnů dočasné pracovní neschopnosti, po kterou se osobě v zaměstnaneckém nebo služebním poměru neposkytuje náhrada mzdy nebo platu. Tento právní institut byl do české právní úpravy zaveden v roce 2008, následně byl zrušen Ústavním soudem a opětovně obnoven v roce 2009. Cílem aktuálního návrhu je tedy karenční dobu opět zrušit. Účinnost novely je navržena na 1. července 2019.
- Poslanecká sněmovna po bouřlivém projednávání schválila novelu trestního zákoníku, která zavádí zcela nový trestný čin s názvem maření spravedlnosti. Toho se dopustí ten, kdo předloží falešné nebo pozměněné důkazy. Maření spravedlnosti se bude týkat výhradně věcných a listinných důkazů majících podstatný vliv pro rozhodnutí soudu. Mezi takové důkazní prostředky budou patřit zejména padělané směnky, smlouvy s účelově vymezeným datem, smlouvy se zfalšovaným podpisem, pozměněné fotografie či data. Oproti původnímu návrhu se nebude jednat o závažný trestný čin, nebude tudíž možné při jeho vyšetřování využívat odposlechy. Novela nyní poputuje do Senátu.
- Sněmovna ukončila 19. schůzi. Poslanci nestihli projednat Daňový balíček 2019 (tisk 206) ani v prvním čtení. U další ostře sledované novely – tisk 205 – novela zákona o EET – bylo první čtení přerušeno.
- Bankovní rada ČNB na svém dnešním jednání zvýšila dvoutýdenní repo sazbu (2T repo sazbu) o 25 bazických bodů na 1,50 %. Současně rozhodla o zvýšení lombardní sazby na 2,50 % a diskontní sazby na 0,50 %. Nově stanovené úrokové sazby jsou platné od 27. září 2018.
- Ve Sbírce zákonů vyšlo nařízení vlády č. 213/2018 o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2017, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2019 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2019 a o zvýšení důchodů v roce 2019. V důsledku toho se zvyšuje pro rok 2019 hranice pro účast na nemocenském pojištění z 2 500 Kč na 3 000 Kč měsíčně. Dále se zvyšuje maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění na 1 569 552 Kč. Tato částka bude mít vliv i na solidární zvýšení daně.
- Ministryně práce a sociálních věcí s účinností od 1. července 2019 avizovala zvýšení rodičovského příspěvku na dítě do čtyř let věku ze stávajících 220 tisíc na 260 tisíc korun pro rodiče s jedním dítětem. Rodiny s dvojčaty a vícčraty by měly nárok na 390 tisíc místo dnešních 330 tisíc korun.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.